

“Antillenhuis”

Badhuisweg 173 – 175 2597 JP Den Haag - Telefoon: 070 – 30 66 111 fax : 070 – 30 66 110
Correspondentie-adres: Postbus 90706 – 2509 LS ‘s – Gravenhage
Website : www.antillenhuis.nl - E-mail : info@antillenhuis.nl

Curaçao

Curaçao, ontdekt in 1499 door Amerigo Vespucci, werd in 1527 gekoloniseerd door de Spanjaarden. Deze werden in 1634 door de Nederlanders van de West-Indische Compagnie verdreven. Handel, landbouw en de verkoop van slaven zorgden voor inkomsten. De slavernij werd in 1863 afgeschaft. Curaçao is het grootste eiland en Willemstad is de hoofdstad van zowel de Antillen als Curaçao. In het oude stadscentrum staan veel historische gebouwen uit de koloniale tijd. Daarom staat het historische stadscentrum op de werelderfgoedlijst van de Verenigde Naties. Tegenwoordig komen de meeste inkomsten van toerisme, olieraffinage en de handel.

Hoofdstad

Willemstad

Inwoners

13.5822 in 2005, bron Centraal Bureau voor de Statistiek van de Nederlandse Antillen. Zie voor meer statistische informatie de website www.cbs.an

Regeringsvorm

Nederlands Antilliaans staatsverband sinds 1954

Oppervlakte

444 km², 61 km lang en 5-14 km breed

Klimaat

Tropisch en zonnig, gemiddelde temperatuur 27 graden. Noordoost passaatwind.

Lokatie

12.20N 68.97W

Ongeveer 77 km ten noorden van Zuid Amerika

Vliegveld

Curaçao International Airport

Terrein en vegetatie

Licht heuvelachtig, tropische vegetatie en verschillende baaien en binnenwateren

Hoogste berg

Sint Christoffelberg 375 m

Godsdiensten

Katholiek, protestant

Nationale feestdag

2 juli dag van de vlag

Volkslied

Antilliaanse volkslied zonder titel

Talen

Papiamentu, Nederlands, Engels, Spaans

Munt

Antilliaanse gulden

Euro en Dollars worden overal geaccepteerd

Tijdverschil

In de zomer is het 6 uur vroeger dan Nederland, in de winter 5 uur

Wapen van Curaçao

Papiaments

Wist je dat 'Papiamento' letterlijk praten betekent? Deze taal is in de loop van de 17e eeuw ontstaan onder de slaven en hun meesters zodat ze elkaar konden verstaan. Het is een mengsel van Portugees en Spaans, met veel woorden uit het Engels en Nederlands. De grammatica is heel eenvoudig, maar Aruba en Curaçao verschillen van mening over de spelling. Op Saba, St. Maarten en St. Eustatius wordt er meer Engels gesproken dan op Aruba, Curaçao en Bonaire. Hieronder vind ook je wat woorden in het Arubaanse Papiamento en kun je online woorden vertalen.

Personen

Ik: Ami

Jij: Abo

Wij: Nos

Zij: Nan

Iedereen: Tur hende

Jongen: Mucha homber

Meisje: Mucha muhe

Moeder: Mama

Vader: Tata

Man: Homber

Vrouw: Muher

Dagen

Zondag: Diadomingu

Maandag: Dialuna

Dinsdag: Diamars

Woensdag: Diarason

Donderdag: Diaweps

Vrijdag: Diabierne

Zaterdag: Diasabra

Kleuren

Rood: Kora

Wit: Blanku

Blauw: Blou

Geel: Hel
Bruin: Maron
Roze: Ros
Zwart: Pretu
Grijs: Shinishi
Groen: Berde
Oranje: Oraño

Tellen

0: Cero
1: Uno
2: Dos
3: Tres
4: Kuater
5: Sinku
6: Seis
7: Shete
8: Ocho
9: Nuebe
10: Dies
100: Shen

Begroeten

Welkom: Bon bini
Goedemorgen: Bon dia
Goedemiddag: Bon tardi
Goedenavond: Bon nochi
Alsjeblieft: Por favor
Bedankt: Danki
Tot zo: Te aworo
Doei: Ayo

Dieren

Hond: Kacho
Poes: Pushi
Paard: Kabai
Ezel: Buriku
Geit: Kabrito
Vis: Piska
Haai: Tribon
Wesp: Maribomba
Hagedis: Lagadishi
Konijn: Konenchi

De geschiedenis van Curaçao

In veel opzichten is de geschiedenis van Curaçao exemplarisch voor die van alle Nederlandse Antillen. Het eiland, met zijn grote natuurlijke haven, werd al in de vijftiende eeuw in kaart gebracht en is sindsdien een belangrijke handelshaven.

Opgravingen geven aan dat Curaçao bewoond moet zijn geweest door indianen. Deze Arawakken, waren

afkomstig van het vasteland van Zuid-Amerika. Bewijs hiervoor is het feit dat ze dezelfde voorwerpen gebruikten en op dezelfde manier werkten, leefden en woonden als de indianen op het Zuid-Amerikaanse vasteland. Het waren primitieve, nog in het stenen tijdperk levende indianen die leefden van de visvangst en plantaardig voedsel.

Zesduizend jaar geleden kwamen de Arawakken naar Curaçao en de andere Benedenwindse eilanden toe als onderdeel van de eeuwenlange trek noordwaarts, tot aan Canada. De indianen die op Curaçao bleven, werden de Caiquetos genoemd, één van de mogelijke manieren waarop het eiland aan zijn naam kwam.

Aan het eind van de 15de eeuw bracht Christopher Columbus het Caraïbische Zeegebied in kaart en kwam de ontdekking pas goed op gang. Historici zijn het er niet over eens wie Curaçao heeft ontdekt. Wel bekend is dat het in 1499 ontdekt werd, ofwel door de Spaanse ontdekkingsreiziger Alonso de Ojeda, ofwel door de Italiaan Amerigo Vespucci, naar wie het Amerikaanse continent is genoemd. Zij brachten een groot gedeelte van de noordelijke- en oostelijke kust van Zuid Amerika in kaart.

Van Vespucci is bekend dat hij Curaçao heeft bezocht. Van een bezoek aan Curaçao door Alonso de Ojeda is geen enkel schriftelijk bewijs bekend. De Spanjaarden noemden de eilanden 'Islas de los Gigantes' (Eilanden van de reuzen) omdat de indiaanse bevolking met kop en schouders boven de Spanjaarden uitstak.

Er bestaat een legende dat Vespucci een deel van zijn bemanning op Curaçao achterliet omdat ze aan scheurbuik leden. Toen Vespucci op de terugweg langs Curaçao voer, vond hij de matrozen springlevend, genezen doordat ze zich te goed hadden gedaan aan de overvloed aan vers fruit op het eiland. En zo werd een andere verhaal geboren over waar de naam Curaçao vandaan komt. Cura betekent 'genezing' in het Portugees.

Een ander verhaal gaat dat Spaanse kaartmakers het eiland Corazon of 'hart', noemden, en dat dat veranderde in Curaçao, 'hart' in het Portugees. Niet lang na Ojeda's terugkeer naar Spanje, kwamen Spaanse kolonisten in groten getale naar Curaçao. Maar die populariteit was geen lang leven beschoren. In 1513 verklaarden de Spanjaarden de ABC-eilanden tot 'Islas Inutiles' (nutteloze eilanden) omdat er geen goud en natuurlijke rijkdommen te vinden waren. Daarop werden de indianen als slaven afgevoerd naar het eiland Hispaniola. Tegen het eind van de 16e eeuw kwamen de Hollanders in beeld. Voor de haringvisserij hadden ze veel zout nodig en door de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) besloten de Spanjaarden en de Portugezen geen zout meer aan de Hollanders te leveren.

Hun oog viel toen op de rijkge vulde zoutpannen van het Caribische gebied en tevens probeerde men een militair steunpunt in het Caribische gebied te vestigen. In 1633 stichtte de West-Indische Compagnie (WIC) een steunpunt op Sint Maarten en in 1634 veroverde men Curaçao. Dit ging vrij gemakkelijk omdat de Spanjaarden het eiland nauwelijks verdedigden.

De Nederlandse ontdekkingsreiziger Peter Stuyvesant werd er gouverneur in 1642. Tijdens zijn bewind werden er plantages aangelegd. Er zijn nog steeds landhuizen uit die tijd te bezichtigen. Er werden allerlei landbouwproducten verbouwd, zoals pinda's, mais, en fruit. Later werd er veel zout gewonnen uit de vele zoutmeren die er te vinden zijn.

Op het eiland, met zijn diepe haven en een goed te verdedigen kust, bouwde de West Indische Compagnie grote forten en Curaçao werd een uitstekende basis voor een grote handelspost. Het was de slavenhandel die Curaçao belangrijk maakte, als tussenhaven tussen het Spaanse vasteland en de andere Nederlandse eilanden. Gedurende de slaventijd ontstond het Papiamentu, de 'mengtaal' die is samengesteld is uit Portugees, Nederlands en inheemse talen. De taal diende als voornaamste vorm van communicatie tussen slaven en slavenhouders. Tegenwoordig wordt Papiamentu gesproken op alle Nederlandse Antillen.

Rond deze tijd vestigde Joodse families uit Brazilië zich op Curaçao na de val van de Nederlandse kolonie, gevolgd door andere Joden uit Nederland en Zuid Amerika, vluchtend voor de laatste stuipreukingen van de Spaanse Inquisitie. In de vroege 18de eeuw, was de Joodse gemeenschap gegroeid tot 2.000 zielen. In 1732 werd de Mikve Israel Synagoge in Willemstad gebouwd, die nog steeds te bezichtigen is. Het is daarmee een van de oudste, actief gebruikte synagogen op het Westers halfmond.

Men gebruikte het eiland dus als uitvalshaven, maar door de natuurlijke haven, het Schottegat, ontwikkelde het zich al snel tot een belangrijk handelscentrum. Het werd een stapelplaats van textiel, meubelen en koloniale producten voor de schepen die op doorreis waren naar Amerika en Europa. Van 1673 tot 1800 werd Curaçao door de Fransen verschillende keren aangevallen. Het lukte de Fransen echter niet om Curaçao te veroveren.

In 1804, 1805 en in 1807 vielen de Engelsen Curaçao aan. De tegenstand in 1807 was erg gering en de Engelsen namen het eiland in. In 1814 werd Curaçao tijdens de Conventie van Londen aan Nederland teruggegeven.

Het einde van de slavernij in 1863 betekende vrijheid voor de zwarte bevolking. Helaas betekende dit ook het einde van de veel economische activiteiten die afhankelijk waren van slavenarbeid en Afrika.

Tegen het einde van de negentiende eeuw bevond Curaçao zich in een diepe crisis. De handel ging sterk achteruit en oogsten mislukten. Aan de periode van economische stagnatie kwam een eind met de vondst van olie voor de kust van Venezuela. Een nieuw tijdperk begon voor Curaçao en Aruba. De twee eilanden werden centra voor de raffinage van ruwe olie geïmporteerd uit Venezuela.

Koninklijke Olie/Shell werd de grootste werkgever van het eiland. Immigratie naar Curaçao kwam op gang vanaf andere Caraïbische eilanden, Zuid Amerika en zelfs Azië, en de bedrijvigheid en de werkgelegenheid namen explosief toe.

De afhankelijkheid van de raffinaderij hield ook een groot risico in. In 1929 bijvoorbeeld liep de aanvoer en de olieprijs sterk terug met als gevolg dat van de 11.000 mensen die in de olie-industrie werkten er maar 3400 overbleven.

In de Tweede Wereldoorlog werd Curaçao eerst door de Engelsen en later door de Amerikanen bezet om het eiland te verdedigen tegen de Duitsers. De raffinaderij leverde een groot aandeel in de brandstofvoorziening voor de legers van de geallieerden en was daarom strategisch van grote waarde. De schade bleef echter zeer beperkt.

Grote veranderingen bracht het 'Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden' in 1954. Dit was een verdrag waarin Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen een vrijwel volledige zelfstandigheid van bestuur gaf. Dat betekende autonomie op alle terreinen behalve op defensie en buitenlandse zaken.

Op 25 november 1975 werd dit statuut gewijzigd; Suriname werd een geheel onafhankelijke republiek. Op 1 januari kwam daar opnieuw verandering in. Aruba kreeg de 'Status Aparte' en sinds die datum bestaan de Nederlandse Antillen uit Curaçao, Bonaire, Sint-Maarten, Sint-Eustatius en Saba.

Op Curaçao vond in november 1993 een referendum plaats waarin de kiesgerechtigden zich konden uitspreken over de verhouding met Nederland of volledige onafhankelijkheid. Een overgrote meerderheid sprak zich uit voor het handhaven van de band met Nederland. In 1994 werd ook besloten dat de vijf eilanden binnen één constitutioneel verband zouden blijven samenwerken. Daardoor ziet de toekomst voor de eilanden en dus ook voor Curaçao er een stuk zekerder uit.

Bij de eilandraadsverkiezingen van mei 2003 won de omstreden arbeiderspartij Frente Obrero (FOL) van Anthony Goddett op Curaçao de ruime meerderheid. De partij sleepte acht van de 21 zetels in de wacht, een verdubbeling ten opzichte van 1999. De regeringspartij PAR behield vijf zetels en de Vakbondspartij van Errol Cova behaalde drie zetels. De Nationale Volkspartij PNP daalde van vijf naar twee zetels, de sociale partij MAN behield twee zetels en nieuwkomer LNPA (Geen Stap Achteruit) behaalde één zetel. Goddett werd kort voor de verkiezingen vrijgelaten uit de gevangenis, waar hij vastzat op verdenking van het aannemen van smeergeld.

Slavernij

Omdat de lokale indiaanse bevolking niet geschikt was als arbeidskracht werd slavenhandel de belangrijkste handelswaar waarmee grote winsten gemaakt werden. Vanaf het begin van de zeventiende eeuw werden vanuit Afrika negerslaven naar Curaçao gevoerd. Deze werden verkocht aan de Engelse, Portugese en Spaanse kolonies waar grote aantallen arbeidskrachten nodig waren voor de enorme landbouwplantages.

Rond 1660 was Curaçao uitgegroeid tot het centrum van de Caribische slavenhandel. Men denkt dat er in totaal ongeveer 100.000 slaven naar Curaçao verscheept zijn. Vanaf 1713 ging het bergafwaarts met de slavenhandel o.a. door de Engelse concurrentie. Op Curaçao waren in het algemeen steeds minder slaven nodig vanwege het ontbreken van grootschalige landbouw.

In 1795 brak er onder leiding van de slaaf Tula een opstand onder de slaven uit. Aanleiding vormden de slechte leef- en werkomstandigheden op de plantages, maar al snel groeide het uit tot een opstand tegen de slavernij. Na twee weken werden de opstandelingen echter verslagen en Tula werd gedood.

Maar ook in het algemeen groeide het verzet tegen de mensenhandel en in 1818 sloot Holland een verdrag met

Engeland om de slavenhandel tegen te gaan. Ondanks het feit dat de slavenhandel nog tot halverwege de negentiende eeuw doorging, werd al in 1821 de invoer van slaven op de koloniën verboden. In 1863 werd de slavernij in Holland afgeschaft maar de slaven bleven uiteraard erg afhankelijk van hun vroegere meesters en de oude machtsverhoudingen bleven tot diep in de twintigste eeuw vrijwel ongewijzigd.

Curacao telt 8 natuurgebieden

Momenteel heeft CARMABI 8 natuurgebieden in beheer met het doel deze gebieden te beschermen en te behouden. Het streven is om meer gebieden die bescherming nodig hebben, aan het lijstje toe te voegen. Daarnaast is het belangrijk een balans te vinden tussen bescherming en recreatie. CARMABI vindt het namelijk van groot belang dat het publiek kan genieten van het natuurschoon op het eiland, maar dan op verantwoorde wijze.

Grot van Hato, Kueba di Raton en Kueba di Yèt

De grot van Hato wordt reeds enige tijd gexploiteerd door Hotel Holland. De kueba di Raton (muizengrot) en de kueba di Yèt worden binnenkort geheel afgesloten voor het publiek, daar in die grotten grote hoeveelheden endemische en ecologisch belangrijke vleermuizen wonen.

Kabouterbos

Bijzonder aan dit groengebied is dat het is gelegen middenin stedelijk gebied (tussen Cas Coraweg en Jongbloed). De verschillende grote bomen en inheemse planten maken het bos een perfect recreatiegebied voor jong en oud. Hier komen alle kleuters via het educatieprogramma van CARMABI voor het eerst met de natuur in aanraking. Voor meer informatie kunt u hier klikken.

Heuvelgebied Jeremi (Seru Bientu)

Shete Boka Park

Gebied met meer dan 10 prachtige boka's (inhammen) waar 3 soorten zeeschildpadden broeden. De meest bekende en geliefde inham is Boka Tabla.

Daaibooï baai en omringend natuurgebied

Ook hier zijn eierleggende zeeschildpadden gesignaleerd.

Flamingopark Jan Kok en gedeelte plantage Hermanus

Salia (zoutwaterplas) waar flamingos broeden.

Christoffelpark

In 1978 is het Christoffelpark opengesteld voor het publiek. Dit is het mooiste park van Curaçao. Een park met prachtige inheemse flora en fauna, maar ook rijk aan cultuur en historie.

Geologie & landschap

Het gevarieerde landschap van Curaçao kan het best worden waargenomen vanuit een stoel aan het raam van een vliegtuig. Als u per vliegtuig aankomt, let dan op het heuvelachtige westelijke platteland, dat gedomineerd wordt door de Christoffelberg. Met zijn 375 meter is het de hoogste top van het eiland. Als u een enthousiaste wandelaar bent, dan moet u de korte, maar zware tocht naar de top beslist eens wagen. Het oostelijke deel van het eiland is platter en lager, maar wordt gebroken door de platte Tafelberg in Santa Barbara. Iets naar het westen van de stad ziet u de drie spitse heuvels, beter bekend als de Drie Gebroeders. Dit zijn overblijfselen van een oeroud koraalrif, dat tenminste drie miljoen jaar geleden gevormd is.

Het water rondom het eiland is ook niet overal hetzelfde. De noordkust krijgt flinke klappen van hoge golven die vanaf de ruwe, open zee op de klippen beuken en in een nevelbad uiteenspatten. Dit diepe, donkerblauwe water vormt een duidelijk contrast met de zee aan de beschutte, kalme, zuidelijke kust van Curaçao. Hier vindt u zanderige oevers en prachtige, turquoise lagunes.

Zowel in het noorden als in het zuiden wordt de kustlijn hier en daar onderbroken door enkele grote baaien en kleinere inhammen, die tijdens de laatste ijstijd door de gletsjers gevormd zijn. De grootste, het Schottegat aan de zuidoostkust, vormt de bedrijvige haven van het eiland. Als u de talrijke baaien bewondert, dan zal het u opvallen dat Curaçao geen enkel zoetwatermeer of rivier heeft.

Vulkanische formaties

De delen van het eiland die een vulkanische oorsprong hebben, staan bij geologen bekend als de Curaçaose Lava Formatie. De oudste en meest uitgestrekte rotsformaties van het eiland zijn in de loop van miljoenen jaren door erosie veranderd in glooiende, ronde heuvels. In de volksmond staan ze bekend als de 'vrouwelijke heuvels'. Het grootste deel van het westelijke en zuidoostelijke platteland bestaat uit deze zachtgolvende vulkanische heuvels. Geërodeerde rotsdeeltjes die van de heuvels afspoelen, vormen een rijke grond. Het is geen toeval dat de plantages op het eiland ontstaan zijn in de omliggende dalen. De flora en fauna in deze gebieden is bijzonder rijk.

Deze vulkanische basis (vroeger bekend als diabaas) werd al gevormd, lang voordat Curaçao bestond. Toen de aardkorstlagen verschoven, barstten onderzeese vulkanen uit, en spuwden grote hoeveelheden roodgloeiende, gesmolten steen (magma) op de oceaانبodem diep onder het oppervlakte. Geologen schatten dat deze lavaformaties meer dan tachtig miljoen jaar oud zijn. Hier en daar is de lava minstens vijf kilometer dik.

Afzettingsgesteente

Harde afzettingsgesteenten zijn de oorzaak van de vele, ongewoon hoekige heuvels op het eiland. Vanwege hun scherpe, overwegend puntige vorm worden zij door de plaatselijke bevolking ook wel de 'mannelijke heuvels' genoemd.

Deze formaties van afzettingsgesteente dateren uit twee verschillende geologische tijdperken.

Rotsen van de Knipformatie zijn samengesteld uit de verkalkte skeletten van miljoenen microscopisch kleine zeedieren, straaldiertjes genaamd, gemengd met lagen slijk, grind en ander bezinksel. Dit mengsel is samengeperst en samengevouwen, en vervolgens uit de zee omhoog geduwd, met als resultaat buitengewoon mooie lagen, die heel erg schuin staan ten opzichte van hun omgeving. Het grootste voorbeeld hiervan is de Christoffelberg.

Ander afzettingsgesteente werd gevormd door bezinksel van rijk slib, gemengd met grind, zand en klei, die vanaf het Zuid-Amerikaanse continent op de zeebodem terechtgekomen zijn, en daarna in scherpe hoeken omhoog geduwd zijn. Het afzettingsgesteente van deze periode staat bekend als de Midden-Curaçaoformatie.

Kalksteenterrassen

De gehele noordkust bestaat uit vier kalksteenterrassen, variërend in leeftijd van anderhalf miljoen tot 25.000 jaar oud. In feite is de landingsbaan van het vliegveld op het laagste kalksteenterras gelegen. Deze terrassen bevatten de skeletten van miljoenen, uiterst kleine koralen, die ooit deel uitmaakten van een levend rif.

U zult merken dat deze terrassen niet glad zijn, maar dat ze vol met kuilen en scherpe ribbels zitten (in geologische termen ook wel 'lapis' genoemd), waardoor het wandelen op de terrassen op strandschoenen een enigszins hachelijke onderneming wordt. Deze kloven worden veroorzaakt door een chemische reactie van kooldioxide uit de lucht met zeewater en regen dat op de stenen spoelt, waardoor het kalksteen oplost. Op plaatsen waar de terrassen voortdurend door een nevelbad overspoeld worden, zijn ze nog meer gekarteld en vol kuiltjes, omdat algen uit de branding ook aan het kalksteen knagen.

Op sommige plaatsen is zoveel kalksteen opgelost, dat er een grot ontstaan is. Een van de indrukwekkendste halfgrotten is Boka Tabla. Veel kleinere grotten zijn een belangrijke slaapplek voor vleermuizen, parkieten, haviken en uilen. In sommige grotten druppelt water, waardoor het opgeloste kalksteen druppel voor druppel opnieuw wordt afgezet. In de loop van duizenden jaren zijn zo geleidelijk stalagmieten en stalactieten ontstaan. Er zijn veel van zulke grotten verspreid over het eiland, maar er zijn er maar enkele toegankelijk. Uitzonderingen zijn de grotten in het Christoffelpark en de Grotten van Hato.

Er kunnen maar weinig planten groeien op de ondiepe bodem van de kalksteenterrassen. Meestal groeien er groenblijvende planten die hun bladeren gedurende het droge seizoen behouden. Regenwater dringt door in de kleine poriën in de rotsen en verzamelt zich in kleine poelen, die de wortels voeden als er geen regenval is.

De koraalriffen

De meest opvallend geologische formatie op Curaçao bevindt zich onder water: de miljoenen levende wezens waaruit het koraalrif rondom het eiland bestaat. Levende koralen zijn eigenlijk dieren met een week lichaam. Het kalksteen, waar het rif van gebouwd is, wordt gevormd door cellen aan de lagere kanten van het rif, die één waardevolle druppel per keer afscheiden. Als deze koralen sterven, blijft alleen het kalksteenbezinksel achter; nieuwe koralen hechten zich aan deze bezinksel, scheiden hun eigen kalksteen af en sterven op hun beurt. Het rif is in de loop van miljoenen jaren met veel geduld opgebouwd.

Koralen groeien alleen in warm, ondiep water waar ze zonlicht krijgen. De koralen hechten zich vast op een onderwaterhelling van een landmassa, waarna het rif geleidelijk groeit, totdat het boven het water uitsteekt. Uiteindelijk verandert hierdoor het aanzicht van het eiland. Waarschijnlijk heeft Curaçao oorspronkelijk uit twee eilanden bestaan, die later door de riffen werden verenigd.

Wetenschappers beschouwen de voortdurende vorming van koraalriffen als het allerbelangrijkste geologische en biologische proces dat tegenwoordig op Curaçao plaatsvindt. De riffen maken een integraal deel uit van de algehele ecologie van het eiland, en beschermen de kustlijn tegen erosie. Verder zorgen de riffen voor voedsel voor de vissen en, uiteraard, voorzien ze de mensen van een ongeëvenaarde vorm van recreatie. Koraalriffen zijn echter uitermate broos. Een nonchalante handbeweging of een flinke schop kan jarenlange rifvorming vernietigen. Daarom weten snorkelaars en duikers met verantwoordelijkheidsgevoel dat ze onder water niets moeten aanraken.

Natuur

Op het eerste gezicht lijkt Curaçao een enigszins dor eiland. Door de schaarse regenval blijft het aantal planten en dieren die er kunnen overleven beperkt. Maar bij nader onderzoek zult u verbaasd staan van de verscheidenheid die de natuur te bieden heeft. Wat aanvankelijk een eentonig woestijnlandschap lijkt te zijn, blijkt uiteindelijk te wemelen van leven.

Planten

De planten op het eiland hebben een ingenieus mechanisme dat ervoor zorgt dat zij zich tegen het droge, woestijnklimaat, de schaarse neerslag en de altijd aanwezige passaatwinden kunnen verweren. Zo kunnen zij hun wortels, bladeren en stengels op wonderbaarlijke wijze aanpassen.

Geen enkele plantensoort is zo geschikt voor dit klimaat als cactussen, die zeer goed in staat zijn om de hoeveelheid vocht die door verdamping verloren gaat, te verminderen. Hun scherpe doornen zijn in feite aangepaste bladeren. De stengels zijn waterdoorlatende, bovenmaatse stelen, die na hevige regenval zoveel water kunnen opnemen dat de hele plant om zou kunnen vallen. Als dit gebeurt, dan brengt de vol water gelopen cactus onmiddellijk nieuwe spruiten voort en schenkt zo nieuw leven aan de volgende generatie. Tijdens een stortbui ontspruiten binnen enkele uren speciale 'regenwortels' om elke druppel op te kunnen vangen.

Op Curaçao komen zo'n tien wilde cactussoorten voor; een aantal zult u overal in de vrije natuur tegenkomen. Er zijn vier basissoorten, variërend van de lange, statige pilaarcactus (de meest voorkomende cactussen zijn de kandelaarvormige kadushi en de rechte datu) die tien meter hoog kan worden, tot de lange slingerende exemplaren die over de grond kronkelen; en van de nopal- of zogenaamde 'blader'cactussen met hun brede, platte takken (tuna en infrou) tot de gedrongen bolle cactus die op een erg stekelige meloen lijkt. (De Papiamentse naam is 'milón di seru', letterlijk meloen van de heuvels.)

De plaatselijke bewoners hebben de leden van deze krachtige familie lang voor verschillende ingenieuze toepassingen gebruikt. Het malse vlees van de kadushi wordt gebruikt voor soep, medicijnen en zelfs shampoo, terwijl van het fruit van zowel de schijfcactus (infrou) als de datu een lekkere jam gemaakt kan worden. Als ze dichtbij elkaar, in nette, precieze rijen geplant worden, kan de lange datu vaak als natuurlijk prikkeldraad dienen om troepen zwerfende geiten buiten te houden. Hun zachte binnenhout werd vroeger gebruikt om bedden af te werken die van onbewerkt hout waren gemaakt; tegenwoordig is dit hout bij de kinderen op het eiland nog steeds heel erg gewild om lichtgewicht vliegers van te maken. Kleine insecten die sommige nopalactussen bewonen, produceren een stralende scharlakenrode kleurstof, cochenille, die ooit geëxporteerd werd. Het sap van de nopalactussen wordt ook als kompres gebruikt om pijn en wonden te verzachten.

De cactus draagt ertoe bij het woestijnklimaat te veranderen door stenen af te brokkelen met zijn wortels en insecten en kleine dieren aan te trekken met zijn vruchten en bloemen (die in het droge seizoen verschijnen als de meeste andere planten sluimeren).

Op Curaçao leeft een aantal andere vetplanten. Let eens op de stekelige bromelia's (teku) die dicht bij de aarde groeien; de helderrode kern van deze uiterst kleine bloemetjes lokt veel vogels. De nauwsluitende cirkel gevormd door de geribbelde bladeren is zo efficiënt bij het verzamelen van water waarna dit naar de wortels geleid wordt, dat de plant zelfs dauwdruppels kan gebruiken.

Eén soort van de grote honderdjarige aloë (agave), werd oorspronkelijk rond 1800 geïmporteerd om touw te produceren. Na veel jaren (maar niet na een eeuw, zoals zijn naam foutief suggereert) stuwt deze een lange scheut de hoogte in van enkele meters hoog, die met bosjes met stralende gele bloemen is versierd. Hierna sterft de plant af. Aloë (sentebibu) groeit in dichte groepen; het slijmerige sap is een uitstekende zalf voor sneetjes en roodverbrande huid en is een gewild ingrediënt in veel cosmetische producten.

Enkele plaatselijke orchidee-soorten (orkidia) groeien in de beschermde gebieden van het Christoffelpark. Let op de hartvormige bloemen van de witte orchidee en de prachtige bloesem van de paarse orchidee na zware regenbuien.

De bomen op het eiland kennen ook intelligente methoden om zich aan het dorre klimaat aan te passen. Sommige, zoals de tamarinde, de acacia (wabi), de mesquiteboom (indju), en de divi divi hebben een verzameling kleine bladeren, in plaats van brede, platte bladeren, waardoor de verdamping van kostbaar water aanzienlijk verminderd wordt.

De mangroven (mangel), die in dichte groepen langs inhammen aan de kust groeien, vangen in de loop der tijd genoeg zand op tussen hun lange, slangachtige wortels om meer land te vormen. Deze moerassen zijn de natuurlijke leefomgeving en broedplaats voor een grote variëteit aan vogels en vissen.

De kenmerkende, puntige en schuine stand van de door de wind gevormde divi divi, de nationale boom van Curaçao, is een van de meest herkenbare symbolen van het eiland geworden. In de afgelopen eeuw waren divi divi peulen zeer in trek bij looierijen in Engeland en Nederland: voor korte tijd zijn de peulen het belangrijkste exportproduct van het eiland geweest.

Na de lentebuien liggen de heuvels aan de westkant van het eiland in een schitterende, felle gele gloed van de bloesems van de inheemse kibrahacha, (letterlijk, 'bijlbreker') een nauwe bloedverwant van de roze trompetboom. Dit is de nationale bloem.

Niet alle planten op het eiland zijn ongevaarlijk, maar de meeste bezoekers hoeven alleen uit te kijken voor de 'manzanilleboom' (manzaliña), die op veel stranden groeit. Het smalle ronde fruit, geel of groen, is giftig; het sap van de boom en de vruchten kan irritatie aan wondjes en het slijmvlies veroorzaken. Er zijn mensen die allergisch zijn voor deze plant, en al hevig reageren op het regenwater dat van de bladeren afloopt. Veel mensen zijn er ook geheel immuun voor. Als er een lichte reactie ontstaat, spoel de huid dan af met veel koud water. Bloeiende oleanderstruiken worden vaak als verfraaiing voor huizen of winkels gebruikt. Als u jonge kinderen hebt, pas dan op voor het giftige sap.

Als u in de natuur gaat wandelen, draag dan een lange broek om uw benen te beschermen tegen cactussen en de zeldzame duivelsnetel (bringamosa; letterlijk 'vechtende dame') - een kleine plant met een dikke stengel met een heleboel harige bladeren en kleine witte bloemen. Deze plant is te vinden op plaatsen waar nog ongerepte plantengroei is. De stekende haren scheiden een gif af dat jeuk, zwellingen, en bij allergische mensen zelfs koorts kan veroorzaken. Gelukkig voorziet de natuur in een tegengif. In de buurt zult u bijna altijd de 'tatoeagestruik' of medicijnoot (flaira) vinden met gelijksoortige donkere, glanzende bladeren en kleine rode bloemen. Wrijf het sap ervan op de geïrriteerde huid en u voelt vrijwel onmiddellijk verlichting.

In het landschap zullen de glanzende, donkergroene bladeren en de helder paarse bloemen van de rubberklimplant (palu di lechi) u opvallen. In het begin deze eeuw is deze plant geïmporteerd voor de rubberproductie. Bedrijfsmatige verbouw is echter geen succes gebleken, maar vanwege een gebrek aan natuurlijke vijanden op Curaçao heeft het zich wijd verbreid. Door zijn dikke zweepachtige slierten om andere planten te winden sterven deze af. De plant is een grote lastpost geworden, omdat zij, wanneer zij eenmaal wortel geschoten heeft, bijna onmogelijk te verwijderen is.

Dieren

Hoewel Curaçao een relatief kleine variëteit aan landdieren kent, is een verrassend aantal soorten uniek voor het eiland. Er leeft er geen enkel giftig dier, met uitzondering van twee zeer zeldzame schorpioensoorten en een even zeldzame duizendpoot. De muskieten zullen voor u ongetwijfeld de meest vervelende diersoort zijn die u zult tegenkomen.

De meest voorkomende dieren op het eiland zitten vlakbij de grond. Zweepstaarthagedissen, die inheems zijn op Curaçao, kunt u overal waar u van de zon loopt te genieten, vinden. De tengere, bruine exemplaren (lagadishi) zijn de jonge wijfjes, de grotere blauwgroene exemplaren (blò-blò) zijn de volwassen mannetjes van dezelfde soort.

Gekko's bewonen de dichter bebladerde bomen en voeden zich met de altijd aanwezige muskieten. Het mannetje van de anolesoort (totèki of kaku) pocht met zijn indrukwekkende felgele en oranje halskwab, die hij gewichtig

opzet om vrouwtjes aan te trekken en aanvallers af te weren. Eén gekkosoort, doorschijnend geelbruin van kleur, met uitpuilende zwarte ogen en naar buiten staande ledematen, heeft zuignappen op zijn poten, waarmee hij muren kan beklimmen. Hij kan soms gezien worden terwijl hij zich snel over het plafond voortbeweegt, of hangend in een kast met zijn kop naar beneden. Hoewel u behoorlijk kunt schrikken van zijn verschijning, is hij ongevaarlijk (en hij eet die hinderlijke muskieten). In de volksmond is hij pega pega ('plakkerig plakkerig') gedoopt, omdat hij naar men zegt aan uw huid blijft plakken.

De leguaan (yuana) is ongetwijfeld de koning onder de reptielen op Curaçao. Hoewel zijn indrukwekkende, draakachtige rugkam er vervaarlijk uitziet, is het dier eigenlijk vrij schuw. Vanwege zijn zeldzame, dubbele penis worden zijn vlees en eieren beschouwd als een krachtig, potentieverhogend middel. Leguaansoep is een plaatselijke delicatess; het vlees smaakt een beetje naar kip. Leguanenjacht is een populaire sport, maar behoren nu tot een van de beschermende diersoorten. Hoewel leguanen landdieren zijn, zijn ze uitstekende zwemmers en kunnen ze onder water hun adem wel vijf minuten lang inhouden. De jongen zijn felgroen, terwijl volwassen dieren van kleur kunnen veranderen, variërend van grijs tot groen. Ze verbergen zich tussen het kreupelhout en de rotsachtige aardlagen. Curaçao was de eerste plaats ter wereld waar ze met succes in gevangenschap gefokt konden worden.

Verscheidene kikkersoorten zijn per ongeluk naar het eiland meegereisd in ladingen zand en planten. Na zware regenbuien moet u eens luisteren naar het holle gekwaak van de mannelijke 'sapu' als deze zich verzamelen in plassen om te paren. Er zijn ook twee plaatselijke soorten bruine slangen, waarvan één blind is en onder stenen en bladeren leeft. Beide zijn volkomen ongevaarlijk.

Op de kalksteenterrassen aan de noordelijke en zuidelijke kusten wonen enkele soorten kleine landslakken; sommige zijn uniek voor Curaçao, andere leven ook op het naburige Aruba en Bonaire. Deze slakken, die het waardevolle kalksteen nodig hebben om hun fijn-geribbelde schild te bouwen, voeden zich met de uiterst kleine micro-organismen en andere organische stoffen die door het water van de zee op de terrassen gespoeld worden.

Het schuwe witstaart hert is zeldzaam en leeft alleen in de meest ongerepte gebieden aan de westkant van het eiland en in de struikgewassen van het Christoffelpark. Curaçao is het enige Caraïbische eiland waar het hert al vanaf de pre-Colombiaanse tijd leeft.

Ook inheems op Curaçao zijn enkele interessante vleermuissoorten, die in grotten en rotsachtige aardlagen langs de kust leven. De insecten etende vleermuis houdt de muskieten op afstand; één bruine vleermuis is in staat ongeveer 600 muskieten per uur te eten! Nectaretende exemplaren bestuiven enkele van de 's nachts bloeiende cactussen (waarvan de vruchten op hun beurt in de droge maanden als voedsel voor de plaatselijke vogels dient). Let op de visetende buldogvleermuis die tijdens de schemering over het wateroppervlak van binnenbaaien scheert.

In het Christoffelpark komt u wellicht enkele wilde ezels tegen, waarvan er maar weinig op het eiland te vinden zijn. Zij zijn oorspronkelijk door de Spanjaarden meegenomen en waren vroeger het belangrijkste vervoermiddel op het eiland. Ook de allestetende geiten, die overal te vinden zijn, zijn door de Spanjaarden meegenomen. Ze dringen buurttuinen binnen, grazen op open land en peuzelen elke groeneloot op die ze maar kunnen vinden. Een aantal zwerft wild rond in het Christoffelpark; veel andere zijn ver van hun eigenaren afgedwaald. Het nut van deze dieren voor de gemeenschap is wellicht de smakelijke sòpi'kabritu (geitensoep).

Vogels

Of u nu comfortabel in een strandstoel zit, een wandeling langs de schilderachtige kust maakt, of een dappere tocht door het kreupelhout onderneemt, u zult zeker een aantal inheemse vogels van Curaçao zien.

Zoek langs de oever naar opgewekt bruine en witte strandlopers (snepi) en langpotige gespikkelde regenwulpen die langs de vloedlijn schieten. Lachmeeuwen (meuchi) met hun zwartgetipte vleugels, en de bruine jan-van-gent (bubi) maken hun nesten in grotten, bergspleten en richels boven de rotsachtige oevers van veel strandbaaien. Met een beetje geluk ziet u een langgebekte pelikaan op zoek naar eten.

De prachtige, gitzwarte fregatvogel (makuaku), met zijn roomwitte borst en brede spanwijdte, is een bekend beeld - niet alleen op het strand, maar ook rond de haven, waar hij zich met lekkere vishapjes van de drijvende markt voedt. 's Nachts slapen de meeste fregatvogels in de mangroven van een klein eilandje in de Sint Jorisbaai aan de noordoostkust.

Als u echt vogels wilt observeren, ga dan in de schemering naar een mangrove- of zoutmoeras (saliña), waar veel

watervogels zich verzamelen om te slapen. Hoewel de stedelijke ontwikkeling snel oprukt in de richting van dit fragiele ecosysteem, kunt u nog steeds mangroven vinden dichtbij Piscadera, Santa Martha en Santa Cruz aan de westkant en bij de Sint Jorisbaai aan de oostkant aan het eiland. Er zijn zoutmoerassen bij Jan Kok, Boka St. Michiel en Kenepa.

Let op de langbenige, geelgekroonde nachtreiger (krabèchi), de groene reiger (galiña di awa) of een van de meerdere soorten lang potige zilverreigers die sierlijk door de moerassige wateren lopen. Let ook eens op plevieren (lopi) en de zwartgevleugelde steltkluut, een witte vogel met zwarte vleugels en nek, en dikke roze poten.

De zoutpannen bij Jan Kok zijn een thuis voor de kleine flamingokolonie van Curaçao, die in het midden van de jaren tachtig, tijdens een jaar met zeer veel regenval, uit Bonaire overgekomen is. Soms verzamelen ze zich bij tientallen in de ondiepe wateren, vrij dicht bij de weg. Aangezien de flamingo een beschermde diersoort is, wordt u verzocht op afstand te blijven.

Het Christoffelpark is een uitstekende plaats om de vele vogels, die in de vrije natuur van het eiland wonen, te zien. Zoek naar de nationale vogel, de grote geelborsttroepiaal ('trupial'), en zijn oranjeborstige neef, die naar men zegt voorbode is van goed nieuws als hij zijn heldere melodieuze liedje zingt terwijl hij naar het oosten kijkt. Troepialen houden ervan om op lange pilaaractussen neer te strijken; de kenmerkende, flesvormige nesten van de gele troepiaal bungelen aan grote bomen. Misschien ontdekt u een zwerm kwebbelende groene en gele parkieten ('prikichi'), één van de twee vogelsoorten die uniek voor Curaçao zijn. Parkieten doen zich graag te goed aan landbouwgewassen en zijn daarom een last voor de plaatselijke boeren.

Eveneens uniek voor het eiland is de sneeuwwitte, nachtelijke kerkuil ('palabrua'). Deze bedreigde diersoort is vanouds een bewoner van de kalksteengrotten op het eiland, waar hij zich voedt met vleermuizen en kleine knaagdieren; naar het schijnt zijn er nog maar vijftig paartjes.

Een van de meest voorkomende plaatselijke vogels is het piepkleine Geelbuikje ('barika hel'), dat ervan houdt binnenshuis strooptochten te houden, op zoek naar voedsel en een goede plaats om te nestelen. De speelse grijze, tropische spotvogel ('chuchubi') is niet alleen algemeen bekend om zijn doordringende roep - naar men zegt om nieuws te brengen of bezoekers aan te kondigen - maar ook vanwege zijn melodieuze liedjes. Vanwege de bemoeizieke aard van de spotvogel, is 'chuchubi' het woord dat men op het eiland gebruikt als men het over een roddel heeft. Curaçao heeft ook twee soorten piepkleine, kleurrijke kolibries ('blenchi') die snel heen en weer vliegen tussen bloeiende struiken. Een aantal duivensoorten ('totolika', 'buladeifi', 'ala duru' en 'palomba') blijven dicht bij de grond; veel zijn met gemak te lokken als u uw hand uitsteekt. De blauwduif heeft een kenmerkende zwarte cirkel rond zijn ogen.

De koningen onder de vogels in de vrije natuur zijn de hoogvliegende valken ('kinikini' en 'warawara'), die hun Papiamentse namen ontleen aan hun onderscheidende roep, en de prachtige havik ('falki').

U zult er wellicht één zien die prachtig hoog in de lucht vliegt en majestueus neerstrijkt boven op een torenhoge pilaaractus, of misschien wat minder elegant door het kreupelhout waggelt.

Studie in Grijs

Wanneer de droogte de natuur in haar ban heeft, de hitte de aarde stooft en de stenen doet sudderen, loop ik graag rond te dwalen door de wildernis, om te horen hoe de onbehouwen wind de bomen geselt met de zweep van zijn droge adem, terwijl ik zie hoe een sluwe wervelwind de aarde openkrabt en hoor hoe hij de verpieterde grassen pest met roddelpraat uit de regentijd. De vlammen van de zon verven de wildernis asgrouw, doden alle onkruid en laten slechts een bed van chimichimi als sambaballen klinken, zodat een paar uitgeteerde schijfjfactussen stijfjes en met moeite heen en weer bewegen, terwijl de zuilcactussen, onder de zweepslagen van de wind, staan te schuddebollen als uitgeputte zatlappen. Heel in de verte blaas een schaap en om mij heen schieten kleine en grote hagedissen te voorschijn van onder de skeletten van dode takken; met hun staart markeren ze het ingewikkelde patroon van hun jachtig bestaan. Twee, drie wolkenflarden, verwaaid in de indigoblaauwe hemel, doen alle mogelijke moeite zichzelf uit te wringen, zonder ook maar een druppel te laten vallen, al was het maar om de waas van stof af te spoelen van de gehavende stammen van de indju- en acacia-bomen. Een 'dushi-kabei' boom had staan sidderen van de dorst, zijn armen ten hemel geheven, totdat hij zich kromde in zijn doodsstrijd en stierf met zijn klauwen verlamd in de lucht, in een laatste kreet om regen. Een paar koppige geiten lopen, met meer vertrouwen dan het schepsel mens, eten te zoeken en in het voorbijgaan breken hun gelooide ruggen de dunne, dorre takken. En boven heel dit grijze tafereel zit een spotlijster, op de top van een zuilcactus, de draak met ons te steken: 'Parabien, partibien, parabien, partibien...'*

*'Veel geluk, verdeel de boedel, veel geluk, verdeel de boedel...'

Natuurpark Hofi Pastor

Hofi Pastor is een conserveringsgebied. Dit houdt in dat de natuur niet aangepast mag worden. Zodoende krijgt de natuur de kans om zijn eigen gang te gaan. Het park staat bekend om zijn grote verscheidenheid aan vegetatie en dieren die je elders niet meer ziet. Vanaf 1200 kozen de Caiquetios indianen Hofi Pastor als heilige plekje. Zij plantten de oudste boom van Curacao, een kapok boom van ± 800 jaar oud. Het park is omringd door heuvels die ervoor zorgen dat er voldoende vocht aanwezig is voor de bloei van de natuur. Rond de slaventijd ± 1800 werd het park gebruikt als vruchten boomgaard. Er groeiden mispel, tamarinde, kenepa, mango, dushi kabei, dadel, amandel, koko's en nog veel meer. Tussen 1840 en 1860 kochten paters het park en studeerden in de vruchtenboomgaard. Nu is het hofi van amigu di tera. Officieel heet het park " St Jozefdal".

Bron:

KennisNet
Encyclopedie van de Nederlandse Antillen
Antillenhuis